

Ashlee Vance

ELON MUSK
ÉS A FANTASZTIKUS JÖVŐ
FELTALÁLÁSA

Ifjúsági változat

Ashlee Vance

ELON MUSK és a fantasztikus jövő feltalálása

Ifjúsági változat

A fordítás alapja:
Ashlee Vance: Elon Musk and the Quest
for a Fantastic Future Young Readers' Edition

Copyright © Ashlee Vance, 2015

A felnőttváltozatot fordította:
© Weisz Böbe, 2015 (1–12. fejezet)
© Dufka Hajnalka, 2015 (13–17. fejezet, Epilógus)

Szerkesztette: Daróczi Péter

Lektorálta: Dombóvári Mihály – Schuminszky Nándor

Borítóterv: Lobotworks

Illusztráció a 9. oldalon: R. Kikuo Johnson

HVG Könyvek, Budapest, 2019
Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Felelős szerkesztő: Krausz Veronika
www.hvgkonyvek.hu

ISBN 978-963-304-758-3

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős kiadó: Szauer Péter

Nyomdai előkészítés: Sörfőző Zsuzsa
Nyomás: Gyomai Kner Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Erdős Tamás

TARTALOM

1. Vacsora Elonnal	11
2. Elon világa	15
3. Afrikai kalandok	24
4. Felébredés Kanadában	42
5. Elon első startupja	49
6. A PayPal-évek	58
7. Egerek az űrben	66
8. A SpaceX repül... valahogy	74
9. Csupa elektromosság	93
10. A Szilícium-völgy vezetni tanul	102
11. Roadster-akadályok	110
12. Fájdalom, szenvedés és túlélés	117
13. Start	135
14. A SpaceX felemelkedése	153
15. Az elektromos autó visszavág	163
16. A Tesla iPhone-pillanata	184
17. Elon Musk nagy álma	198
Epilógus	215
Elon Musk életének fő állomásai	218
Köszönetnyilvánítás	221

Bowie-nak és Tuckernek

VACSORA ELONNAL

„ŐRÜLTNEK TART?”

Ezt a kérdést szegezte nekem Elon Musk a vacsoránk végén, amelyet Palo Alto egyik elegáns haléttermében fogyasztottunk. Én értem oda előbb, leültem, tudván, hogy – mint mindig – most is késni fog. Negyedóra múlva jelent meg bőrcipőben, márkás farmerban és hosszú ujjú, kockás ingben. 185 cm-es magasságánál jóval természetesebbnek tűnik – megmondhatja bárki, aki jól ismeri. Elképesztően széles vállú, izmos és keménykötésű. Ám tévednénk, ha azt hinnénk, hogy a terembe lépve alfa-hímként viselkedik. Ehelyett már-már szégyenlősnek hatott. Leszegett fejjel sétált be, gyors kézfogással üdvözölt, majd lehuppant a székre. Néhány percre még szüksége volt, hogy feloldódjon és ellazuljon.

Musk hívott meg vacsorázni, hogy egyeztessünk. Másfél évvel korábban a tudára adtam, hogy könyvet írnék róla, ő pedig közölte velem, hogy nem fog együttműködni. Az elutasítás fáj, de bekapcsolta nálam a makacs újságíró üzemmódot. Másfél évig információforrások után kutattam, próbáltam elmerülni Musk életében. Rengeteg olyan ember hagyta el Musk vállalatait, a PayPal, Tesla Motorst és a SpaceX-et, aki szívesen mesélne, és időközben már több barátjával is ismeretséget kötöttem, akik sok történetet megosztottak velem.

Egyik interjú követte a másikat, és már nagyjából kétszáz emberrel találkoztam, amikor újra hallottam Musk felől. Az otthoni számommon hívott fel, és kijelentette, hogy a dolgok kétféle irányt vehetnek: nem enged senkit a közelembe, vagy mégis segítséget nyújt a projektben. Természetesen a második lehetőséget választottam.

Musk azt mondta, hogy hajlandó együttműködni, ha nyomdába adás előtt elolvashatja a könyvet, és elláthatja lábjegyzetekkel. Magába a szövegbe nem javítana bele, de esélyt akar kapni, hogy a pontatlannak ítélt tényeket helyesbítse.

Tudtam jól, honnan fúj a szél. Musk némi beleszólást akar szerezni az élettörténetébe. Mindemellett tudósként a tárgyi tévedések gyötrelmet okoznak neki. Hónapokig vagy talán évekig zavarná egy nyomtatásban megjelent hiba. Noha megértettem a nézőpontját, nem hagyhattam, hogy elolvassa a könyvet. Egy újságírónak legyen meg a szabadsága a téma kutatásában, és úgy adhassa közre az eredményeit, hogy azon senki se próbáljon meg a saját érdekei szerint változtatni. Musknak saját elképzelése van az igazságról, és ez nem mindig vág egybe azzal, amit a világ többi része igazságnak tart. Hajlamos a legegyszerűbb kérdésekre is hosszadalmas válaszokat adni, és féltő volt, hogy a teljes könyvnél hosszabb lábjegyzeteket kapok.

Ennek ellenére megegyeztünk, hogy együtt vacsorázunk, megbeszéljük a dolgokat, és meglátjuk, mire jutunk.

Először közös ismerőseinkről, Howard Hughesről és a Tesla-gyárról társalogtunk. Amikor a pincér húsz perc múlva megérkezett, hogy felvegye a rendelésünket, Musk kikérte a véleményét, mi férne bele szénhidrátszegény diétájába, mert került a kenyér, tészta és édesség fogyasztását. Végül sült homárt választott feketetintahal-szósszal.

Az egyeztetés még el sem kezdődött, de ő máris kitalált. Nyíltan beszélt arról, retteg, hogy Larry Page, a Google társalapítója

és vezérigazgatója talán már elkezdte építeni a mesterséges intelligencián alapuló robothadsereget, amely elpusztíthatja az emberiséget. „Tényleg aggódom emiatt” – bizonygatta Musk.

Az sem nyugtatta meg, hogy Page-dzsel közeli barátok, akit pedig alapvetően jóindulatúnak tartott. Sőt bizonyos értelemben éppen ez aggasztotta. Jóhiszeműségéből fakadóan Page azt feltételezte, hogy a gépek mindig engedelmeskedni fognak. „Én nem vagyok ennyire optimista – vallotta be Musk. – Véletlenül is létrehozhat valami gonosz dolgot.”

Amint megérkezett az étel, Musk elfogyasztotta, pontosabban néhány hatalmas harapással pillanatok alatt eltüntette. Interjúalanyom jó hangulatát és közlékenységét megőrzendő adtam neki egy nagy darab marhasültet a saját tányéromról. A terv működött... kerek másfél percig. Hús. Néhány harapás. És ennyi.

Egy ideig eltartott, amíg Muskot a robotok hatalomátvételétől a könyv irányába tereltem. Rögtön puhatólózni kezdett, hogy kiderítse, miért akarok könyvet írni róla. Kivártam a megfelelő pillanatot. Nekikezdtém háromnegyed órára tervezett beszédemnek arról, miért is fontos, hogy Musk beengedjen az életébe, mégpedig mindenfajta beleszólás és beavatkozás nélkül. Legnagyobb meglepetésemre azonban pár perc múlva félbeszakított, és egyszerűen csak annyit mondott: „Oké.”

A vacsora, amelynek során Musk megsemmisítő csapást mért szénhidrátszegény diétájára, kellemes beszélgetéssel telt. Megegyeztünk tehát. Musk hozzájárulásával felkereshetem a vállalati vezetőit, a barátait és a családját. Havonta egyszer együtt vacsorázunk, egészen addig, amíg be nem fejezem a könyvet. Életében először enged egy riporternek bepillantást a saját világába.

Két és fél óra elteltével Musk az asztalra támaszkodott, hogy felálljon, de félbeszakítva a mozdulatot mélyen a szemembe nézett, és kibökte az elképesztő kérdést: „Örültnek tart?”. A külö-

14 nős kérdéstől hirtelen elállt a szavam, igyekeztem rájönni, ez most vajon beugratós kérdés volt-e. Hosszú időt kellett eltöltenem Musk társaságában, mire rájöttem, hogy kérdése sokkal inkább saját magának szólt, mint nekem. Akármit válaszolhattam volna. Musk utoljára még megtorpant, és hangosan eltöprengett, vajon megbízhat-e bennem, majd a szemembe nézve meghozta a döntését. Gyorsan kezet ráztunk, majd elhajtott a piros Tesla Model S szedánnal.